

(แบบ สวพ.๒)

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สัญญาให้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย

สัญญานี้ทำขึ้น ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยนายสมปอง รักษาธรรม ตำแหน่งรองอธิการบดี รักษาราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ให้ทุน” ฝ่ายหนึ่งกับ นางสาวเมธิรา ไกรนที ตำแหน่งหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับทุน” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ก. การให้และรับทุน

ข้อ ๑ ผู้ให้ทุนตกลงให้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แผนงานมหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่ โปรแกรม ๑๓ นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม แพลตฟอร์ม ๔ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ภายใต้ชุดโครงการวิจัย “การยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จักสานย่านลิเภา-ขนมลา สู่การเป็นผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช” จำนวนเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) แก่ผู้รับทุน เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของขนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน” โดยมีระยะเวลาดำเนินการของโครงการวิจัย ๑ (หนึ่ง) ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ การเบิกจ่ายเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้ให้ทุนจะแบ่งจ่ายทุนสำหรับการทำวิจัยเป็นงวด ๆ ดังนี้
งวดแรก ร้อยละ ๕๐ (ห้าสิบ) ของทุนที่ได้รับ ภายหลังจากผู้รับทุนลงนามในสัญญา
รับทุนอุดหนุนโครงการวิจัยกับผู้ให้ทุนแล้ว การใช้จ่ายเงินของโครงการวิจัยให้เป็นไปตามคู่มือการบริหารจัดการ
โครงการวิจัยและนวัตกรรม หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และระเบียบ
หลักเกณฑ์การเบิกจ่าย เงินงบประมาณของมหาวิทยาลัย

งวดที่สอง ร้อยละ ๔๐ (สี่สิบ) ของทุนที่ได้รับ เมื่อผู้รับทุนส่งมอบรายงานความก้าวหน้าของ
โครงการวิจัยพร้อมทั้งผลการดำเนินงานโครงการวิจัยเบื้องต้น และสรุปรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ
โครงการวิจัย ในช่วงระยะเวลา ๖ (หก) เดือน นับแต่วันที่เริ่มดำเนินโครงการวิจัย ในรูปแบบเอกสารจำนวน ๒
(สอง) ชุด พร้อมบันทึกไฟล์ Microsoft word และ PDF ลงในแผ่น CD จำนวน ๑ (หนึ่ง) แผ่น และนำเสนอ
ความก้าวหน้าของโครงการวิจัยด้วยวาจาในรูปแบบของ Power Point ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ภายใน ๓๐
(สามสิบ) วัน นับแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

งวดที่สาม ร้อยละ ๑๐ (สิบ) ของทุนที่ได้รับ เมื่อผู้รับทุนส่งมอบรายงานการดำเนินโครงการวิจัย
ฉบับสมบูรณ์และสรุปรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตลอดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสารจำนวน ๒
(สอง) ชุด พร้อมบันทึกไฟล์ Microsoft word และ PDF ลงในแผ่น CD จำนวน ๑ (หนึ่ง) แผ่น บทความ
โครงการวิจัย (Full Paper) จำนวน ๑ (หนึ่ง) ชุด ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบตามข้อกำหนด TOR ของมหาวิทยาลัย
และดำเนินการปรับแก้บทความวิจัย (Full Paper) ให้สามารถได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ กรณีได้รับการ
ตีพิมพ์แล้วให้ส่งข้อมูลการตีพิมพ์ประกอบการเบิกเงินด้วย หรือมีการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ภายใน ๓๐
(สามสิบ) วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ให้ทุน ทั้งนี้เป็นไปตามเงื่อนไข

(๑) หากผู้รับทุนส่งมอบรายงานการดำเนินโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสาร จำนวน ๒ (สอง) ชุด พร้อมบันทึกไฟล์ Microsoft word และ PDF ลงในแผ่น CD จำนวน ๑ (หนึ่ง) แผ่น ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๙๐ (เก้าสิบ) วัน นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการวิจัย ผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินงวดสุดท้ายให้กับผู้รับทุนเต็มจำนวน

(๒) หากผู้รับทุนส่งมอบรายงานการดำเนินโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสาร จำนวน ๒ (สอง) ชุด พร้อมบันทึกไฟล์ Microsoft word และ PDF ลงในแผ่น CD จำนวน ๑ (หนึ่ง) แผ่น ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดเกินกว่า ๙๐ (เก้าสิบ) วัน นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการวิจัย ให้ถือว่าผู้รับทุนส่งงานล่าช้า ผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุนลดเงินลงทุนงวดสุดท้ายลงครึ่งหนึ่ง

(๓) หากผู้รับทุนส่งมอบรายงานการดำเนินโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสาร จำนวน ๒ (สอง) ชุด พร้อมบันทึกไฟล์ Microsoft word และ PDF ลงในแผ่น CD จำนวน ๑ (หนึ่ง) แผ่น ล่าช้ากว่ากำหนดเกิน ๑๘๐ (หนึ่งร้อยแปดสิบ) วัน นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการวิจัย ให้ถือว่าผู้รับทุนผิดสัญญา ผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุนระงับการจ่ายเงินลงทุนงวดสุดท้ายให้แก่ผู้รับทุน

ข. การดำเนินงาน

ข้อ ๓ ผู้รับทุนได้รับทราบเข้าใจระเบียบและเงื่อนไขการรับทุนตามสัญญาโดยตลอด และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว โดยเคร่งครัด และรับรองว่าจะส่งรายงานโครงการวิจัยตามเงื่อนไขที่ผู้ให้ทุนกำหนด

ข้อ ๔ ผู้รับทุนจะทำโครงการวิจัยด้วยความวิริยะอุตสาหะ และรับรองว่าจะไม่นำงานตามโครงการวิจัยบางส่วนหรือทั้งหมดไปให้ผู้อื่นรับช่วง เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ให้ทุนเป็นหนังสือก่อน ผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะให้ความเห็นชอบกับการเปลี่ยนแปลงนั้น หรือปรับเปลี่ยนโครงการวิจัย หรือยุติการสนับสนุนทุนวิจัยได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๕ กรณีไม่สามารถทำการวิจัยตามโครงการวิจัยให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุนต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ให้ทุนทราบเป็นหนังสือและขออนุมัติขยายเวลาก่อนวันสิ้นสุดสัญญาไม่น้อยกว่า ๓๐ (สามสิบ) วัน ทั้งนี้ ผู้ให้ทุนทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะพิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาหรือไม่ก็ได้ โครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาได้จะถือเอาวันสุดท้ายของการขยายเวลาเป็นวันกำหนดส่งมอบผลงาน หากพ้นกำหนดนั้น ให้ถือว่าโครงการวิจัยส่งผลงานล่าช้า

ข้อ ๖ หากเกิดอุปสรรคไม่สามารถทำโครงการวิจัยได้ด้วยประการใดก็ดี หรือมีความจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงขอบเขตการดำเนินโครงการวิจัย ผู้รับทุนจะต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้ทุนทราบภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน เพื่อให้ผู้ให้ทุนพิจารณาให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขดังกล่าว หรือประสงค์จะขอยุติโครงการวิจัย ผู้รับทุนต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้ทุนทราบเป็นหนังสือและขอคืนเงินลงทุนทั้งหมดแก่ผู้ให้ทุนภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน และต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการวิจัย รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ และส่งให้ผู้ให้ทุนภายใน ๖๐ (หกสิบ) วัน

ข้อ ๗ ผู้รับทุนต้องรับผิดชอบการดำเนินโครงการวิจัย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมดำเนินงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามจริยธรรมการวิจัย รวมทั้งจัดให้มีการบันทึกขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเป็นระบบและเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นเวลาอย่างน้อย ๑๐ (สิบ) ปี นับตั้งแต่วันที่ดำเนินโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ข้อ ๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญานี้ ให้ทำเป็นสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมและลงนามผูกพันโดยผู้มีอำนาจลงนามแต่ละฝ่าย เว้นแต่ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขยายเวลาดำเนินงานวิจัย การเปลี่ยนแปลงนักวิจัยในโครงการวิจัย รวมถึงการเปลี่ยนแปลง/ปรับงบประมาณข้ามหมวดต่าง ๆ ให้ทำหนังสือโต้ตอบระหว่างกัน

ข้อ ๙ ผู้รับทุนจะดำเนินงานโครงการวิจัย ณ สถานที่ ดังนี้ ๑) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตร บ้านศรีสมบูรณ์ (หอยรอก) ๒) ชนมลาป่าปรีดา ๓) กลุ่มสตรีชนมแปรรูป ๔) กลุ่มผู้จำหน่ายขนมลาวัดพระมหาธาตุ ๕)

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนมลา ๖) กลุ่มชนมลาป่าเท๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และ/หรือสถานที่อื่นใดตามที่คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นหนังสือต่อไป หากเกิดอุปสรรคหรือมีความจำเป็นไม่สามารถหรือต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงขอบเขตการดำเนินโครงการวิจัย ผู้รับทุนต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้ทุนทราบภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน เพื่อให้ผู้ให้ทุนพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ค. ผลงาน

ข้อ ๑๐ ในการโฆษณาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับผลงานของงานวิจัยตามโครงการวิจัยในสิ่งพิมพ์ใดหรือสื่อใดในแต่ละครั้ง ผู้รับทุนต้องกล่าวอ้างหรือระบุข้อความไว้ว่า “ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” โดยให้มีตราของผู้ให้ทุนปรากฏด้วย และ “ความเห็นในรายงานผลการวิจัยเป็นของผู้วิจัย มหาวิทยาลัยไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป” และส่งสำเนาของสิ่งที่ได้โฆษณาเผยแพร่ นั้นให้ผู้ให้ทุนจำนวน ๑ (หนึ่ง) ชุดด้วย

ในกรณีที่ผู้รับทุนประสงค์จะนำผลงานอันเนื่องมาจากโครงการวิจัยนี้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์หรือในการใด ๆ อันก่อให้เกิดรายได้หรือผลประโยชน์ตอบแทน ผู้รับทุนจะต้องดำเนินการตามที่คุณให้ทุนกำหนดและได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุนก่อน

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ผู้ร่วมวิจัยหลายคน ผู้รับทุนจะตรวจสอบดูแลให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคนปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดของผู้ให้ทุนอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๒ ผลการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการวิจัยตามสัญญานี้ ไม่ว่าจะเป็ นสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ ผู้รับทุนยินยอมให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ง. สิทธิและการยกเลิกสัญญา

ข้อ ๑๓ หัวหน้าโครงการวิจัยจะต้องรับผิดชอบการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือสิทธิใด ๆ ในสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ของบุคคลที่สาม ซึ่งหัวหน้าโครงการวิจัยและผู้ให้ทุนที่หัวหน้าโครงการวิจัยมอบหมายนำมาใช้ในการปฏิบัติงานตามสัญญานี้

ข้อ ๑๔ หัวหน้าโครงการวิจัยจะป้องกันมิให้มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบในบรรดาสินทรัพย์เรียกร้องค่าเสียหาย ค่าใช้จ่ายหรือราคารวมตลอดถึงการเรียกร้องโดยบุคคลที่สาม อันเกิดจากความผิดพลาดหรือการละเว้นไม่กระทำการของหัวหน้าโครงการวิจัยหรือของลูกจ้างของหัวหน้าโครงการวิจัย

ข้อ ๑๕ หากคณะกรรมการบริหารผู้ให้ทุนเห็นว่า หัวหน้าโครงการวิจัยมิได้ปฏิบัติงานด้วยความชำนาญหรือด้วยความเอาใจใส่ในวิชาชีพเท่าที่พึงคาดหมายได้จากนักวิจัยหรือมิได้ปฏิบัติตามข้อสัญญา และเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญานี้ เห็นว่าควรจะยุติการดำเนินงานในโครงการวิจัยนี้ ผู้ให้ทุนจะมีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าโครงการวิจัยทราบเป็นหนังสือ ในกรณีดังกล่าวผู้รับทุนจะต้องชดใช้คืนเงินทุนทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควรตลอดจนอุปกรณ์การวิจัยทั้งหมดแก่ผู้ให้ทุนภายใน ๖๐ (หกสิบ) วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนได้แจ้งหนังสือให้ผู้รับทุนทราบ ทั้งนี้ในกรณีเกิดความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้ให้ทุน ผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะเรียกค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้รับทุนอีกด้วย

ข้อ ๑๖ หากผู้รับทุนผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใดข้างต้น ผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุน ยกเลิกสัญญา และเรียกเงินตลอดจนอุปกรณ์การวิจัยคืนจากผู้รับทุนพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ (เจ็ดจุดห้า) ต่อปี

ข้อ ๑๗ ผู้รับทุนจะไม่นำโครงการวิจัยที่ได้รับทุนนี้ไปขอทุนจากแหล่งทุนอื่นเพิ่มเติมโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ให้ทุน

เอกสารแนบท้ายสัญญาหมายเลข ๑-๖ ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ ในกรณีที่ข้อความในเอกสารแนบท้ายสัญญา มีข้อความขัดหรือแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ถือข้อความในสัญญานี้เป็นหลัก และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญานี้ขัดหรือแย้งกันเองให้หัวหน้าโครงการวิจัยปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของมหาวิทยาลัย โดยผู้ร่วมวิจัยต้องรับผิดชอบร่วมกับหัวหน้าโครงการวิจัย และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

สัญญานี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ พร้อมด้วยเอกสารแนบท้าย โดยได้ทำขึ้น ๒ (สอง) ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้พร้อมเอกสารแนบโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและต่างเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ทุน

(นายสมปอง รักษาธรรม)

รองอธิการบดี รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ลงชื่อ.....ผู้รับทุน

(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมวิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมรักษ์ รอดเจริญ)

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมวิจัย

(นางดวงรัก รัตนพันธุ์)

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมวิจัย

(นางสาวทัศนีย์ หมอสอน)

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมวิจัย

(นายภาณุวัฒน์ เพชรโชติ)

ลงชื่อ.....พยาน

(อาจารย์สุดาวรรณ มีบัว)

คณบดี คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

ลงชื่อ.....พยาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ แก้วอ่อน)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓
สรุปข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติ

ชื่อโครงการ : การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

หัวหน้าโครงการ : นางสาวเมธิรา ไกรนที

ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ปี (นับจากวันที่ลงนามในสัญญา)

งบประมาณ : ๓๕๐,๐๐๐ บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

ผลผลิต (output) ของโครงการ

ผลผลิต	ตัวชี้วัด		
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เวลา
ข้อมูลองค์ความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช	จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ชุดข้อมูล	ข้อมูลองค์ความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช	เดือนที่ ๑-๓ (๓ เดือน)
ชุดข้อมูล องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ชุดข้อมูล	ชุดข้อมูล องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	เดือนที่ ๔-๖ (๓ เดือน)
นักวิจัยชุมชนที่มีทักษะความสามารถในการวิจัยชุมชน	จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ คน	จำนวนนักวิจัยชุมชนที่มีทักษะความสามารถในการวิจัยชุมชน	เดือนที่ ๔-๖ (๓ เดือน)
นักนวัตกรรมชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้	จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ คน	นักนวัตกรรมชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้	เดือนที่ ๗-๑๒ (๖ เดือน)
ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ศูนย์การเรียนรู้	ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	เดือนที่ ๗-๑๒ (๖ เดือน)
ผลงานการตีพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติ	จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ บทความ	ผลงานการตีพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติ	เดือนที่ ๗-๑๒ (๖ เดือน)

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการทุก ๖ เดือน

ระยะเวลา	ผลผลิต (output)	ตัวชี้วัด
๖ เดือนแรก	๑. ข้อมูลองค์ความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช	๑. ข้อมูลองค์ความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ชุดข้อมูล

ระยะเวลา	ผลผลิต (output)	ตัวชี้วัด
	๒. ชุดข้อมูล องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. นักวิจัยชุมชนที่มีทักษะความสามารถในการวิจัยชุมชน	๒. ชุดข้อมูล องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ชุดข้อมูล ๓. นักวิจัยชุมชนที่มีทักษะความสามารถในการวิจัยชุมชน จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ คน
๖ เดือนหลัง	๑. นักนวัตกรรมชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ ๒. ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. ผลงานการตีพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติ	๑. นักนวัตกรรมชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ๒. ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ศูนย์การเรียนรู้ ๓. ผลงานการตีพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ บทความ

ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ประกอบด้วย

- ๑) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตร บ้านศรีสมบุญ (หอยรอก) ตำบลหูล่อง อำเภอปากพนัง จ. นครศรีธรรมราช
- ๒) ชนมลาป่าปริดา ชุมชนตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช
- ๓) กลุ่มสตรีชนมแปรรูป ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
- ๔) กลุ่มผู้จำหน่ายขนมลาวัดพระมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
- ๕) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนมลา ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
- ๖) กลุ่มชนมลาป่าเทศ ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

ลงชื่อ.....เมธิรา ไกรนที.....ผู้รับทุน
(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

เอกสารแนบหมายเลข ๒

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓

ชื่อโครงการ : การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา ชนมลา การอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิ

ปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

สรุปรายงานความก้าวหน้าครั้งที่.....

รายงานในช่วงตั้งแต่ วันที่.....ถึงวันที่.....

หัวหน้าโครงการ : นางสาวเมธิรา ไกรนที

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช
๒. เพื่อจัดทำศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช

รายละเอียดผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนงานโดยสรุป(พอสังเขป)

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*

หมายเหตุ

กิจกรรม หมายถึง งานที่จะดำเนินการในช่วงเวลา ตามที่ระบุไว้ในแผน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานในช่วงเวลาดังกล่าว ตามที่ระบุไว้ในแผน

ผลการดำเนินงาน หมายถึง งานที่ดำเนินการไปในช่วงเวลานั้นมีผลเกิดขึ้นอย่างไรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานหรือไม่อย่างไร

หมายเหตุ* หมายถึง มีอุปสรรคในแผนงานดังกล่าวอย่างไร

- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- นอกเหนือจากนี้ให้ ส่งรายงานความก้าวหน้าจำนวน ๓ เล่ม พร้อมแผ่น ซีดีข้อมูล ๑ แผ่นโดยรายงาน

วิธีการ ตาราง ผลการทดลองวิจารณ์ สรุปลดลดจนเอกสารอ้างอิง ให้แนบมาพร้อมกับสรุปรายงานนี้

ในกรณีรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ระบุด้วยว่ากำลังส่งต้นฉบับไปลงตีพิมพ์ในวารสารฉบับใด เมื่อไร หรือ ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอื่นหรือไม่ อย่างไร

ลงชื่อ.....เมธิรา ไกรนที.....ผู้รับทุน
(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

เอกสารแนบหมายเลข ๓

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓

ชื่อโครงการ : การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา ชนมลา การอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิ

ปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

รายงานสรุปการเงินในรอบ..... เดือน

รายงานในช่วงตั้งแต่ วันที่.....ถึงวันที่.....

หัวหน้าโครงการ : นางสาวเมธิรา ไกรนที

รายจ่าย

หมวด (ตามสัญญา)	รายจ่ายสะสม จากรายงานครั้ง ก่อน (๑)	ค่าใช้จ่ายงวด ปัจจุบัน (๒)	รวมรายจ่าย สะสมจนถึงงวด ปัจจุบัน (๓) = (๑) + (๒)	งบประมาณทั้งหมด ที่ตั้งไว้ตามสัญญา (๔)	คงเหลือ (หรือเกิน) (๕) = (๔) - (๓)
ก. ส่วนที่โครงการบริหาร					
๑. ค่าตอบแทน	.....	.....	.....	.....	.....
๒. ค่าจ้าง	.....	.....	.....	.....	.....
๓. ค่าใช้สอย	.....	.....	.....	.....	.....
๔. ค่าวัสดุ	.....	.....	.....	.....	.....
๕. ค่าครุภัณฑ์	.....	.....	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....	.....	.....

จำนวนเงินที่ได้รับและจำนวนเงินคงเหลือ

จำนวนเงินที่ได้รับ	จำนวน	วันที่ได้รับ		ค่าใช้จ่าย	จำนวน
งวดที่ ๑	.....บาท	...../...../.....		งวดที่ ๑	.....บาท
งวดที่ ๒	.....บาท	...../...../.....		งวดที่ ๒	.....บาท
งวดที่ ๓	.....บาท	...../...../.....			.....บาท
งวดพิเศษ	.....บาท	...../...../.....			.....บาท
ดอกเบี้ย ครั้งที่ ๑	.....บาท	...../...../.....			
รวมเงินที่ได้รับ (A)	.....บาท	...../...../.....		รวมรายจ่าย (B)	.....บาท
คงเหลือเงินในบัญชีโครงการ (รวม (A) - รวม (B))					.....บาท

ลงชื่อ.....เมธิรา ไกรนที.....ผู้รับทุน
(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

เอกสารแนบหมายเลข ๔

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓

ชื่อโครงการ : การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา ขนมลา การอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิ
 ปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
 ประมาณค่าใช้จ่ายในงวดต่อไป

รายงานในช่วงตั้งแต่ วันที่.....ถึงวันที่.....

หัวหน้าโครงการ : นางสาวเมธิรา ไกรนที

รายจ่าย

		ตั้งไว้เดิม (ในสัญญา)	เสนอใหม่ (D)	แตกต่าง %	หมายเหตุ
๑	ค่าตอบแทน	.....	.....	.....	.....
๒	ค่าจ้าง	.....	.....	.....	.....
๓	ค่าใช้สอย	.....	.....	.....	.....
๔	ค่าวัสดุ	.....	.....	.....	.....
๕	ค่าครุภัณฑ์	.....	.....	.....	.....
๖	.....	.....	.....	.....	.....
๗	.....	.....	.....	.....	.....
	รวม	.....	.....	.....	.....
เงินที่ควรส่งให้ในงวดนี้					
(= งบประมาณที่เสนอขอ - เงินคงเหลือ) (D) - (C)		..... บาท			

ลงชื่อ.....เมธิรา ไกรนที.....ผู้รับทุน
 (นางสาวเมธิรา ไกรนที)

เอกสารแนบหมายเลข ๕

สัญญาเลขที่ มรภ.-บพท. ๐๒๒/๒๕๖๓

ชื่อโครงการ : การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา ชนมลา การอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิ
ปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
การเงินและการติดตามโครงการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการด้านการเงินและการติดตามโครงการวิจัย

๑. ผู้รับทุนจะต้องทำสัญญารับทุนกับมหาวิทยาลัย
๒. การใช้จ่ายเงินของโครงการวิจัยให้เป็นไปตามคู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยและนวัตกรรม
หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และระเบียบ หลักเกณฑ์การเบิกจ่าย
เงินงบประมาณของมหาวิทยาลัย
๓. ผู้รับทุนมีหน้าที่จัดทำรายงานการเงิน พร้อมแนบหลักฐานค่าใช้จ่ายมาครบถ้วน และเก็บสำเนา
เอกสารการจ่าย (ใบเสร็จรับเงิน/ใบสำคัญรับเงิน) หลังเสร็จโครงการวิจัยอย่างน้อย ๑๐ (สิบ) ปี ไว้ให้พร้อม
ในการเรียกตรวจสอบจากมหาวิทยาลัยหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)
๔. ผู้รับทุนต้องรายงานความก้าวหน้าให้มหาวิทยาลัยทราบตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาให้ทุน
๕. ผู้รับทุนต้องแนบโครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติเพื่อการติดตามการดำเนินงานวิจัย

ลงชื่อ.....เมธิรา ไกรนที.....ผู้รับทุน
(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

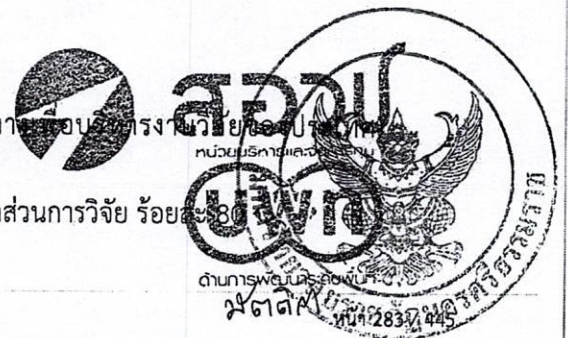

แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัยย่อย
เพื่อของบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โครงการริเริ่มสำคัญ (Flagship Project) ปีงบประมาณ 2563

แพลตฟอร์ม (Platform) 4. การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ
 โปรแกรม (Program) 13. นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม
 โปรแกรมย่อย (Sub Program)
 แผนงานหลัก มหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่
 แผนงานย่อย
 ประเด็นริเริ่มสำคัญ (Flagship) FS 21: มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่
 เป้าหมาย (Objective) O4.13 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการ
 จัดการตนเองบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-หลัก (Key Result) KR4.13.1 เกิดนวัตกรรมชุมชน เพื่อยกระดับรายได้ให้กับชุมชน ปีละ
 1,000 นวัตกรรม
 ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-รอง (Key Result) KR4.1 ตำบลร้อยละ 50 ของประเทศเข้าสู่กระบวนการนำเอาความรู้
 และนวัตกรรมไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อชุดโครงการวิจัย/โครงการวิจัยเดี่ยว
 (ภาษาไทย) การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดก
 ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
 (ภาษาอังกฤษ) The Study of Folkloristics of Khanom La from Pak Phanang River Basin for
 Preserving and Developing Sustainable Intangible Cultural Heritage.
2. โครงการวิจัยย่อยภายใต้ชุดโครงการวิจัย (กรอกเฉพาะชุดโครงการวิจัย)
3. ลักษณะโครงการวิจัย
 / โครงการใหม่ ดำเนินงานจำนวน ...1.....ปี
 โครงการต่อเนื่องจำนวน .....ปี โดยเริ่มรับงบประมาณในปี.....
 จำนวน.....บาท ดำเนินงานเป็นปีที่ .....
4. คำสำคัญ (Keywords)
 (ภาษาไทย) ข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา ชนมลา การอนุรักษ์และพัฒนา มรดก
 ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
 (ภาษาอังกฤษ) Folkloristics of Khanom La, Khanom La, Preserving and Developing and
 Intangible Cultural Heritage
5. สาขาการวิจัย (เลือกจากรฐานข้อมูลในระบบ)
 สังคมศาสตร์
6. รายละเอียดของคณะผู้วิจัย (ใช้ฐานข้อมูลจากระบบสารสนเทศกลางของบพท.)
 ประกอบด้วย
 1.นางสาวเมธิรา ไกรนที ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการ สัตส่วนการวิจัย ร้อยละ 80

2. ผศ.ดร.สมรักษ์ รอดเจริญ	ตำแหน่ง ผู้ร่วมวิจัย	สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 5
3. นางดวงรัก รัตนพันธุ์	ตำแหน่ง ผู้ร่วมวิจัย	สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 5
4. นางสาวทัศนีย์ หมอสอน	ตำแหน่ง ผู้ร่วมวิจัย	สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 5
5. นายภาณุวัฒน์ เพชรโชติ	ตำแหน่ง ผู้ร่วมวิจัย	สัดส่วนการวิจัย ร้อยละ 5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลโครงการวิจัย

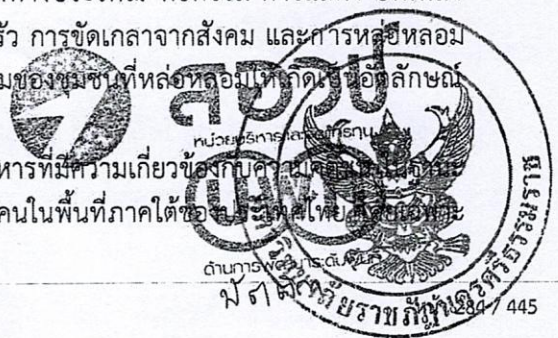
1. บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัย เรื่อง การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เป็นการศึกษาภายใต้โครงการริเริ่มสำคัญ(Flagship Project) ประจำปีงบประมาณ 2563 ที่เล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาที่มีจุดเริ่มต้นจากระดับฐานราก หรือ การนำเอาทรัพยากรหรือทุนที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นมาสู่การพัฒนาเพื่อให้เกิดเป็นชุมชนนวัตกรรม ที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม และมีเป้าหมายเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา ประกอบด้วย 1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาในบริบทพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่ว่าจะเป็น ด้านประวัติศาสตร์ เรื่องเล่า ตำนาน ความเชื่อ เรื่องราว ที่มีความเชื่อมโยงกับการดำรงชีวิต การแสดงออกทางความเชื่อในรูปของประเพณี พิธีกรรมและการแสดงออกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการนำ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนมาใช้ประโยชน์ ซึ่งนำมาสู่การศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อจัดทำศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อการนำข้อมูลผ่านการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ มาสู่การจัดเก็บเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเผยแพร่ องค์ความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อการอนุรักษ์ และประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาในรูปแบบของการยกระดับ การเพิ่มมูลค่าเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การสร้างผู้ประกอบการของท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2. หลักการและเหตุผล

การศึกษาด้านคติชนวิทยา มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนในยุคปัจจุบัน ที่สามารถนำเอาข้อมูล องค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนา นับว่า เป็นองค์ความรู้ที่เป็นฐานเพื่อต่อยอดและยกระดับ การพัฒนา ที่ต้องตระหนักถึงคุณค่าของฐานวัฒนธรรมหรือความรู้ที่มีคุณค่า โดยเฉพาะการศึกษาในประเด็น เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่มีได้มีความมุ่งหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงเพื่อการอนุรักษ์ แต่หากเป็นการนำ ข้อมูลดังกล่าว มาจัดระบบให้มีความเป็นระเบียบทางวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาเผยแพร่ ต่อยอด เพิ่มมูลค่า หรือการศึกษาเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนา ควบคู่กัน ดังที่ ปรีชา ช่างขวัญยืน (2560) กล่าวว่า “การอนุรักษ์อย่างพัฒนา และการพัฒนาอย่างอนุรักษ์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้และยอมรับได้” และข้อมูลด้านคติชน วิทยา เป็นสิ่งที่สามารถนิยาม บ่งบอกและสะท้อนความเป็นตัวตนของกลุ่มชนหรือชุมชนนั้นๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องใช้ การแสดงออกทางประเพณี พิธีกรรม การแสดง บทเพลง และอาหาร ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตที่ผ่านการบ่มเพาะจากครอบครัว การขัดเกลาจากสังคม และการหล่อหลอม ทางวัฒนธรรม จนก่อเกิดเป็นวิถีแห่งการดำรงชีวิตหรือวัฒนธรรมของชุมชนที่หล่อหลอมให้เกิดเอกลักษณ์ หรือตัวตนของกลุ่มคนหรือชุมชน (ศิริพร ฤ ถกลาง; 2559)

ชนมลา นับว่าเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอัตลักษณ์ ของการสะท้อนถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย

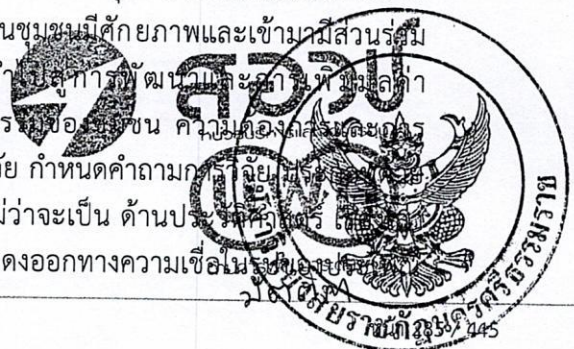

จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ซึ่งหากพิจารณาในมิติด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจแล้วนั้น ชนมลามีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับมิติด้านสังคมในแง่ของการสร้างความสัมพันธ์ของผู้คน การแสดงออกซึ่งความผูกพัน ความเป็นเครือญาติและการทำบุญร่วมกัน โดยมีชนมลาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในฐานะสื่อกลางในการเชื่อมโยงมิติความสัมพันธ์ด้านสังคม และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนมลา ที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน และเมื่อพิจารณาในมิติด้านวัฒนธรรม ชนมลา เป็นขนมที่มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อ การดำรงชีวิตของผู้คนในแต่ละชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องการทำบุญ การอุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ และความมีนัยยะความหมายที่สอดคล้องกับความเชื่อ อีกทั้ง ชนมลา ยังสามารถพัฒนาในมิติด้านเศรษฐกิจที่นำมาสู่การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพของคนในชุมชน บนฐานของการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน มาใช้ประโยชน์

จะเห็นได้ว่า การพิจารณารากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีที่มาจากรากฐาน ประกอบด้วย มิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคคลกับสิ่งเหนือธรรมชาติและบุคคลกับแหล่งเรียนรู้ (พีชรินทร์ สิริสุนทร, 2550) ซึ่งในบริบทของชนมลาที่นับว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับธรรมชาติ และบุคคลกับสิ่งเหนือธรรมชาติที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวด้านคุณค่าในมิติด้านความเชื่อ ประวัติศาสตร์ และด้านวัฒนธรรม และการมีมูลค่าที่ในปัจจุบัน มีการให้ความสำคัญกับการศึกษาและพัฒนาเพื่อยกระดับมูลค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะในยุคของการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่ถือว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ โดยการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือผลงานบนฐานภูมิปัญญา ควบคู่กับการรักษารากเหง้า การอนุรักษ์ความเป็นไทย (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554) ซึ่งชนมลา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าในการให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลองค์ความรู้ด้านเรื่องเล่า ตำนาน ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตของผู้คนและชุมชน นับว่าเป็นประเด็นสำคัญในการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลที่มีคุณค่าเพื่อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์และสามารถนำมาต่อยอดการพัฒนาเพื่อยกระดับและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชนมลา อีกทั้ง การศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนมลา พบว่า ชุมชนมีความต้องการให้มีการศึกษารวบรวมและจัดทำแหล่งเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำขนมลา มิเพียงแต่วัสดุอุปกรณ์ ขั้นตอนและวิธีการทำ และเนื่องด้วย ยังไม่มีงานวิจัยหรืองานวิชาการที่ศึกษาในมิติด้านคติชนวิทยา ชุมชนจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ ตำนาน เรื่องเล่าที่มีส่วนสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตภายใต้วิถีวัฒนธรรมแห่งชุมชนคนทำขนมลา ที่สามารถนำมาสู่การยกระดับหรือต่อยอดการพัฒนาในยุคเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ บนฐานของเรื่องราว (Story) และมีประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้กับชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาบุคคล การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอนุรักษ์ทุนทางวัฒนธรรม

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์ไว้ซึ่งข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ผ่านการรวบรวมเชิงวิชาการเพื่อการสืบทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ทั้งในรูปแบบเอกสารและการมีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในฐานของนวัตกรรมของชุมชน การส่งเสริมศักยภาพของสมาชิกในชุมชน โดยเฉพาะการส่งเสริมและการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีศักยภาพและเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นนักนวัตกรรมชุมชนและนักวิจัยชุมชน และเพื่อการนำสู่การพัฒนาและสร้างมูลค่าอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของอัตลักษณ์ บริบททางสังคมวัฒนธรรมของชุมชน คนในท้องถิ่นและมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนการมีผู้ประกอบการในท้องถิ่น โดยผู้วิจัย กำหนดคำถามการวิจัยมีดังนี้

1. ชนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อมูลด้านคติชนวิทยา ไม่ว่าจะเป็น ด้านประวัติ

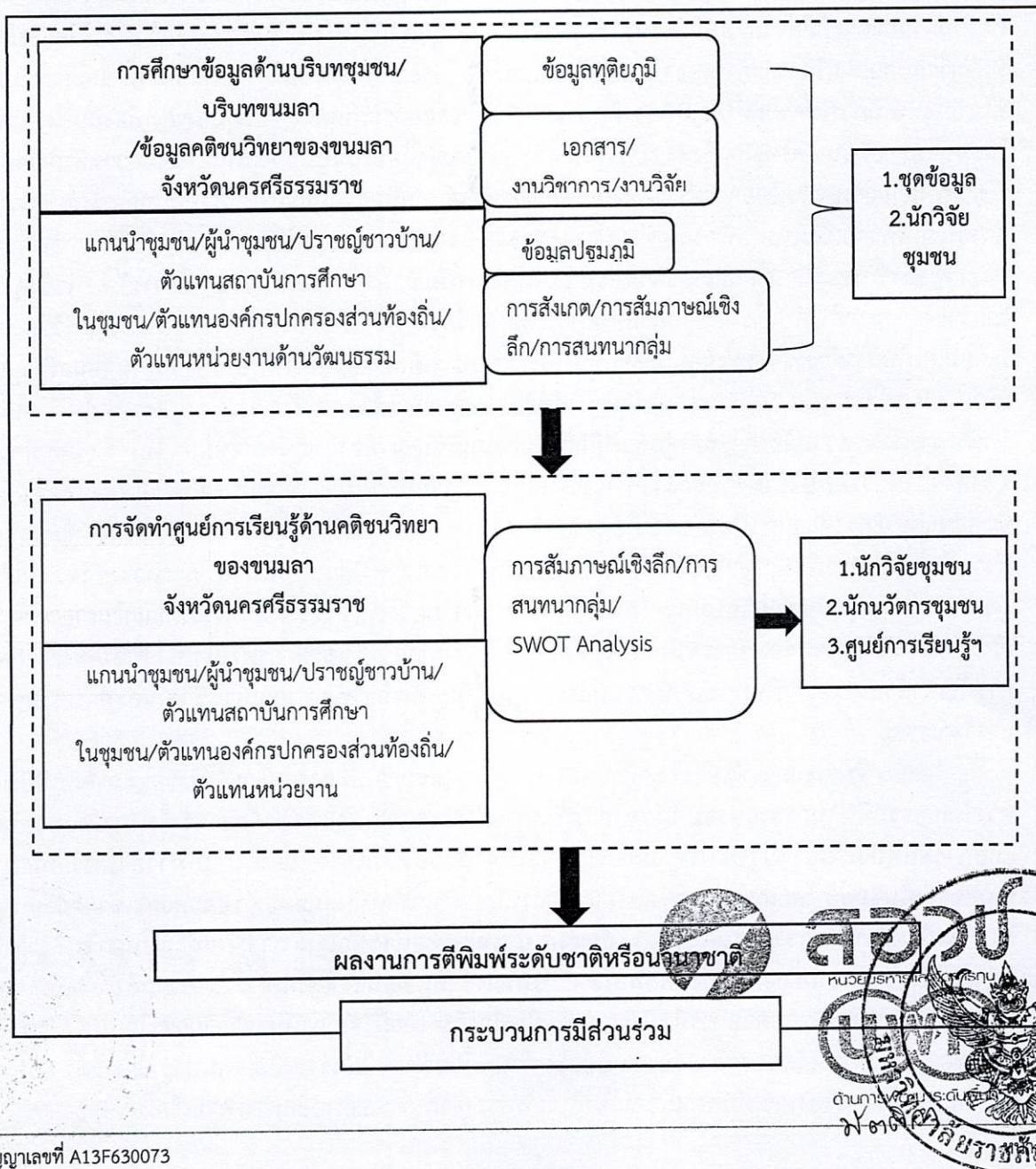
พิธีกรรมและการแสดงออกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนมาใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม และ 2. ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีคุณประโยชน์ต่อการเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อการอนุรักษ์ และการนำไปต่อยอดการพัฒนา ควรมีรูปแบบใด

3. คำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์

การวิจัย เรื่อง การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยกำหนดคำถามการวิจัย ประกอบด้วย

1. ชนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อมูลด้านคติชนวิทยา
2. ศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรมีรูปแบบใด และกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย
  1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช
  2. เพื่อจัดทำศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช

4. กรอบการวิจัย

5. แนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยใช้แนวคิดหลักในการศึกษา ประกอบด้วย แนวคิดคติชนวิทยา แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวคิดนิเวศวิทยาวัฒนธรรม และแนวคิดทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ในการศึกษาควบคู่กับการศึกษาข้อมูลด้านบริบทของชุมชน บริบทของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราชและข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้มาใช้ในการศึกษาและจัดทำศูนย์การเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาชนมลา ดังรายละเอียดของแต่ละแนวคิดดังนี้

1.แนวคิดคติชนวิทยา

ความหมายของคติชนวิทยา

คติ หมายถึง แนวทาง วิธีทาง (เช่น คำว่า คติโลก คติธรรม) ชน หมายถึง คนในกลุ่มหนึ่งหรือในชาติหนึ่ง วิทยา หมายถึง ความรู้ จากรูปศัพท์ดังกล่าว คติชนวิทยา จึงหมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

คำว่า คติชน นั้น ดร.กิ่งแก้ว อรรถการ ให้คำอธิบายว่า คือผลผลิตทางวัฒนธรรม ที่คติชนวิทยาสนใจนำมาศึกษา ส่วนคำว่า คติชนวิทยา นั้น ดร.กิ่งแก้ว อรรถการ ให้คำจำกัดความว่า คติชนวิทยา คือ วิชาซึ่งว่าด้วยการศึกษาคติชนหรือผลผลิตทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชน และผลผลิตทางวัฒนธรรมนี้เป็นมรดกที่รับทอดกันมาทั้งภายในชนกลุ่มเดียวกัน และ ที่แพร่กระจายไปสู่ชนต่างกลุ่มด้วย สรุปได้ว่า วิชาคติชนวิทยา เป็นวิชาที่ศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตหรือ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ ตลอดจนผลผลิตหรือการสร้างสรรค์ต่างๆ จากอดีตมาจนปัจจุบันของมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ

ลักษณะของคติชนวิทยา

1. เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดจากคนรุ่นก่อนมาสู่คนรุ่นหลังหลายชั่วอายุคน
2. ไม่มีใครรู้ว่าผู้ใดเป็นผู้คิดขึ้นมา
3. ข้อมูลประเภทมุขปาฐะ (Verbal) ในช่วงแรกไม่มีการจดบันทึก แต่จะถ่ายทอดด้วยปากเป็นถ้อยคำบอกเล่าที่เรียกว่า “มุขปาฐะ”

ขอบข่ายของคติชนวิทยา

วิชาที่ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมมีหลายสาขา เช่น มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และ วรรณคดี จึงยากที่จะกำหนดขอบข่ายของวิชาคติชนวิทยาให้แน่ชัดตายตัว เพราะคติชนวิทยา เป็นเรื่องของมนุษย์ ก็ต้องเกี่ยวข้องกับวิชามานุษยวิทยา คติชนวิทยาเป็นเรื่องของคนในสังคม กลุ่มต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ก็ต้องเกี่ยวข้องกับวิชาสังคมวิทยา และถ้อยคำที่ชาวบ้านใช้นั้น บางครั้งคล่องจองไพเราะจัดเป็นภาษาวรรณศิลป์ ก็เป็นส่วนที่คล้ายกับวิชา วรรณคดี ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า คติชนวิทยาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของชาวบ้านนั่นเอง

ประเภทของข้อมูลทางคติชนวิทยา

ข้อมูลประเภทมุขปาฐะ (Verbal) ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้ถ้อยคำเป็นสื่อในการสืบทอด โดยวิธีการบอกเล่าซึ่งแบ่งแยกย่อยต่อไปได้อีก ดังนี้ 1. คำกล่าว (Folklore) ซึ่งมีหลายประเภท เช่น สำนวน คำพังเพย ภาษิต และสุภาษิต ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ สำนวน (2542: 1187) น. ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหาร เช่น สำนวนคติเรื่องนี้สั้นลงโวหารดี คดี เช่น ปดสำนวน; ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต่อ

พิเศษเฉพาะภาษาหนึ่งๆ หรือ หนังสือแบบหนึ่งๆ ลักษณะนาม การใช้เรียกข้อความรายทีละๆ เป็นข้อความสั้นๆ สำนวนหนึ่ง บทความ 2 สำนวน ในคติชนวิทยาจะใช้สำนวนในความหมายว่าถ้อยคำที่สั้นลงโวหารดี ไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต่อ เป็นการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษของภาษาหนึ่งๆ

กำใหญ่ แก่เผ็ด เฒ่าหัวงู คำพังเพย (2542 : 779) น. ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน แล้วโดยกล่าวเป็นกลางๆ เพื่อให้ความเข้าใจกับเรื่อง หลวงวิจิตรวาทการได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คำพังเพย คล้ายสุภาษิต เพราะมีลักษณะตีชม หรือแสดงความคิดเห็นด้วย และทองสืบ ศุภะ มารค (2512) ให้ความ เห็นว่า คำพังเพยเป็นถ้อยคำที่แสดงความจริง ไม่ได้สอนโดยตรง อาจเป็นคำพังเพยแท้ เป็นสำนวน หรือเป็นคำขวัญก็ได้ เช่น ตัวอย่าง คำพังเพยแท้ ไตแก พุดไปสองไฟเบี่ย นิ่งเสียตำลึงทอง ตัวอย่างคำพังเพย คำขวัญ ไตแก กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี จงทำดี จงทำดีชาติเสือต้องไวลาย ชาติชายต้องไวชื่อ ตัวอย่าง คำพังเพยสำนวน (จะมี ลักษณะพูดถึงสภาพการณ์ต่างๆ ที่สะท้อนภาพสังคม) ไตแก เป็นพญาแพรกต้องแหลก ไปก่อน ภาชิต (2542 : 823) น. ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติ (ส.) ในทางคติชนวิทยา ต้องการในความหมายที่เป็นคำกล่าวที่เป็นคติ ชวนฟัง จะดีหรือไม่ยังไม่แน เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก สุภาชิต (2542 : 1206) น. ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติสอนใจ เช่น รักยาวให้บั้น รักสั้นให้ต่อ (ส; ป. สุภาชิต = ถ้อยคำที่กล่าว ดีแล้ว) ในทาง คติชนวิทยา ต้องการความหมายในลักษณะเป็นข้อความที่เน้นคำสอน เป็น ความจริงที่พิสูจน์ได้ เชื่อถือได้ เป็นข้อความที่สั้นๆ แต่กินความลึกซึ้ง เช่น แพเป็นพระ ชนะเป็นมาร น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ ความพยายาม อยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น 2. นิทาน เป็นคำมาจากภาษาบาลี หมายถึง คำเล่าเรื่อง แต่นิทานใน ความหมาย ทางคติชนวิทยายังมีลักษณะเฉพาะอีก ดังนี้ นิทานพื้นบ้านหรือนิทานพื้นเมือง ตามแนวคิดชน วิทยาจะหมายถึงต้องเป็น เรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม สนวนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ (Verbal) ปัจจุบันนิทานได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์มากขึ้น มีผู้แบ่งประเภทของนิทานไว้อย่าง กั้น เช่น กุหลาบ มัลลิกะมาส แบ่งเป็น 5 ประเภท ใหญ่ๆ ดังนี้ 2.1 เทพนิยาย (Fairy Tale) 2.2 นิทานท้องถิ่น (Legend) ไตแบ่งย่อยอีก ดังนี้ 2.2.1 นิทานอธิบาย 2.2.2 ความเชื่อ 2.2.3 เกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้ 2.2.4 วีรบุรุษ 2.2.5 คติสอนใจ 2.2.6 นักบวช 2.3 นิทานตำนาน (Myth) 2.4 นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) ไตแบ่งย่อยอีก ดังนี้ 2.4.1 สัตว์สอนคติธรรม 2.4.2 เรื่องสัตว์ที่เล่าซ้ำไม่รู้จักจบ 2.5 นิทานตลก (Jest Tale) 3. บทเพลง (Folksong) กิ่งแก้ว อรรถจักร บอควา เพลง (Song) ต้องมีเสียงผู้ร้อง (Voice) ประกอบ เป็นสนวนใหญ่ โดยจะมีดนตรีหรือไม่ก็ตาม

สนวนในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของเพลง ว่า หมายถึง สำเนียง ขับร้อง ทำนองดนตรี กระบวนวิธีรำดาบรำทวน เป็นต้น ชื่อการร้องแก่กัน มีชื่อต่างๆ เช่น เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย เป็นต้น กิ่งแก้ว อรรถจักร แบ่งเพลงพื้นเมืองโดยเอาเพลงภาคกลางของ สุมาลยา เรื่องเดช เป็นเกณฑ์ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ 3.1 เพลงสำหรับเด็ก เพลงเด็ก 3.2 เพลงประกอบการเล่นพื้นเมือง 3.3 เพลงประกอบพิธี 4. ปริศนาคำทาย (Riddle) ประวัติการเล่นปริศนาคำทาย ไม่มีใครรู้ว่าชาติใดที่คิดผูก ปริศนามาทายก่อน รู้แต่ว่ามีมานานแล้วและมีเล่นกันทุกชาติ ทุกสังคม สันนิษฐานว่าน่าจะเกิดจากนิสัยที่ชอบ ถาม ซอกแซกของคน จึงได้ผูกปริศนาจากสิ่งทีพบเห็นในชีวิตประจำวันเอามาทายเล่นกัน ในวรรณกรรมของ ไทยปรากฏการทายปริศนาจากเรื่องพระมโหสถ พระวิรุฑ บัณฑิต สรรพสิทธิ์คำฉันท์ ศรีธรรณชัย ตำนานวันสง กรานต์ และนิทานมุขปาฐะ เรื่องนก กระจาบ เป็นวรรณกรรมชาวบ้านจังหวัดชลบุรี 5. ความเชื่อ (Folk - Belief) คนไทยมีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความ เชื่อเกี่ยวกับวิญญาณเป็นสนวนใหญ่ ความเชื่อเป็ นวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อ แนวคิดและแนวปฏิบัติของคนในสังคม เป็นการปลุกฝังสืบท อกันมาหลายชั่วอายุคน โดยผู้ปลุกฝังยังคงประพฤติปฏิบัติตามความเชื่อนั้นๆ อยู่ให้เห็นเป็นต้นแบบและเป็นที่ ยอมรับของคน ในสังคมนั้นๆ 6. ภาษาถิ่น (Dialect) คือ ภาษาที่แตกแยกย่อยออกมาจากภาษามาตรฐานของ ภาคกลาง (Standard Dialect) ตามท้องถิ่นที่อยู่ตามสภาพภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ อนุชนของ ภาษาของชาตินั้นมาปะปน ทำให้วงศัพท์และสำเนียงแตกต่างจากภาษามาตรฐาน ภาคกลางในประเทศไทย เช่น ภาคเหนือจะมีภาษาพม่า มอญ ชาวเขา ไทใหญ่ เขามาปน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) จะมีภาษาขอม ลาว ฝรั่งเศส และเขมร เขามาปน ภาคใต้จะมีภาษามลายู ชาว เขามาปน

ประเทศอื่นๆ เข้ามามากตาม กาลสมัยด้วย เช่น ภาษาทมิฬ อาหรับ อียิปต์ และคำที่เขามาพร้อมๆ กับ ศาสนา ข้อสังเกต เมื่อลองเทียบคำภาษาถิ่นทุกภาคของไทย มีหลายคำที่ตรงกัน ความหมายอย่างเดียวกัน และหลายคำที่ออกเสียงต่างกัน ภาษาถิ่นยังได้รวมเอาวัฒนธรรมการพูดจา (Folk Speech) และการตั้งชื่อ (Naming) เช่น ชื่อบ้านนามเมืองที่มีความเชื่อเข้าไปด้วย วัฒนธรรมการพูดจาของชาวบ้าน (Folk Speech) เป็นการพูดของชาวบ้านที่พูด ตรงไปตรงมา จริงใจ โดยไม่ได้ขัดเกลา และไม่สนใจต่อระดับชั้นหรือฐานะของบุคคลในสังคม เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมได้จากคำพูดของชาวบ้าน โดยอาจนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนสภาพสังคมลักษณะชาวบ้านด้านจิตใจ ค่านิยม และความเป็นอยู่ได้

ข้อมูลประเภททอ मुखปาฐะ (Non - Verbal) ได้แก่ ข้อมูลที่ไม่ใช่ถ้อยคำเป็นสื่อในการสืบทอด แต่กลับใช้วิถีเลียนแบบการปฏิบัติและการสังเกตเป็นสื่อในการสืบทอด ได้แก่

1. สถาปัตยกรรมพื้นบ้าน (Folk Architecture) สถาปัตยกรรมพื้นบ้าน คือ ศิลปะการก่อสร้างของชาวบ้าน ซึ่งสร้างขึ้นตามอิทธิพลทางด้านภูมิศาสตร์ อิทธิพลด้านฤดูกาล อิทธิพลด้านสังคม และอิทธิพลด้านประวัติศาสตร์ ได้แก่ สถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา เช่น วัด วิหาร โบสถ์ พระสถูปเจดีย์ พระปรางค์ เรือนไทยภาคต่างๆ

2. ศิลปกรรมพื้นบ้านหรือศิลปะชาวบ้าน (Folk Art) คือ การประดิษฐ์ทำสิ่งของต่างๆ ให้สวยงาม อาจเป็นลวดลายหรือรูปทรงที่ปรากฏในวัตถุที่ชาวบ้านประดิษฐ์หรือสร้างขึ้น เช่น การทำหัวเรือเป็นรูปต่างๆ หรือการเขียนภาพตามหัวเรือ “กอและ” ของคนไทยมุสลิมภาคใต้ เป็นต้น โดยศิลปะเหล่านั้นจะมีลักษณะเฉพาะของแต่ละถิ่นตามสภาพแวดล้อมที่ ชาวบ้านผู้สร้างศิลปะนั้นๆ อาศัยอยู่

3. หัตถกรรมพื้นบ้าน (Folk Craft) คือ สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นฝีมือของชาวบ้านที่ เป็นไปตามรูปแบบประเพณีที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น โดยอาศัยวัสดุของท้องถิ่นเพื่อให้คนทั่วไป ใช้ เช่น การสานตะกร้า การสานกระบุง การสานออบ การทอผ้า การทำเครื่องดนตรี การทำเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ การทำของเล่นสำหรับเด็ก การทอเสื่อ ซึ่งถ้าของ ประดิษฐ์นั้นมีประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงามก็เป็นแคหัตถกรรมพื้นบ้าน แต่ถ้ามีความ สวยงาม มีการประดิษฐ์ประดอยลวดลายในหัตถกรรมนั้นๆ ทำให้เกิดความประทับใจทางสุนทรียภาพมากกว่าประโยชน์ใช้สอยก็เป็นศิลปะ อาจเรียกใหม่ว่า ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

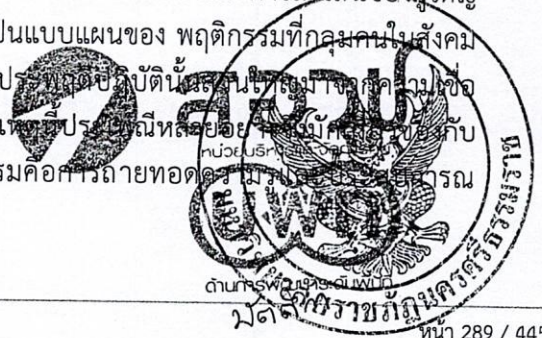
4. เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน (Folk Costume) คือ รูปแบบและสีสันทนแต่งกาย ของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น ที่มีลักษณะรูปแบบเฉพาะของตนเอง ซึ่งอาจเป็นรูปแบบของ เสื้อผ้าหรือสิ่งประดับอย่างอื่นๆ เช่น การแต่งกายของชาวเล การแต่งกายของคนไทยมุสลิม ภาคใต้ การแต่งกายของชาวอีสานหรือการแต่งกายของชาวเหนือ จะมีลักษณะแตกต่างทำใหรู้ วาเป็นคนถิ่นใด โดยดูได้จากเครื่องแต่งกายพื้นบ้านนี้เอง

5. โภชนาการพื้นบ้าน (Folk Cookery) คือ อาหารพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นที่มี เครื่องปรุง รสชาติ กลิ่น และสีสันทนของอาหารไม่เหมือนกันตามสภาพแวดล้อมที่ชาวบ้านอาศัย อยู่ในถิ่นต่างๆ

ข้อมูลประเภผสม (Mix) ได้แก่ ข้อมูลที่ผสมผสานระหว่างการใช้ถ้อยคำและการ เลียนแบบปฏิบัติ เป็นสื่อในการสืบทอด ได้แก่ การเล่นพื้นบ้าน การละเล่นของเด็ก ประเพณี และพิธีกรรมของชาวบ้าน ดังนี้

1. การเล่นพื้นบ้าน หรือบางครั้งก็เรียกว่า การเล่นพื้นเมือง จุดประสงค์ใหญ่ของ การเล่นแบบนี้ ต้องการความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด หลังจาก เสร็จงานที่เป็นภารกิจประจำวัน โดยมาก จะเล่นในโอกาสเทศกาลต่างๆ ของท้องถิ่น 2. การละเล่น มีทั้งการละเล่นของเด็กและการละเล่นของผู้ใหญ่ 3. ประเพณีและพิธีกรรมของชาวบ้าน ประเพณี (Tradition) เป็นแบบแผนของ พฤติกรรมที่กลุ่มคนในสังคม ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน และสิ่งที่ชาวบ้าน ประพฤติปฏิบัตินี้ สืบเนื่องมาจากความเชื่อ โดยนำความเชื่อนั้นมาปฏิบัติในรูปของพิธีกรรม บางอย่าง ด้วยเหตุนี้ ประเพณีหลายอย่าง จึงมีความสัมพันธ์กับ พิธีกรรม นักมานุษยวิทยาบางคนบอกว่า การประกอบพิธีกรรมคือการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของคนรุ่นก่อนให้แก่คนรุ่นต่อมา

2. แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น

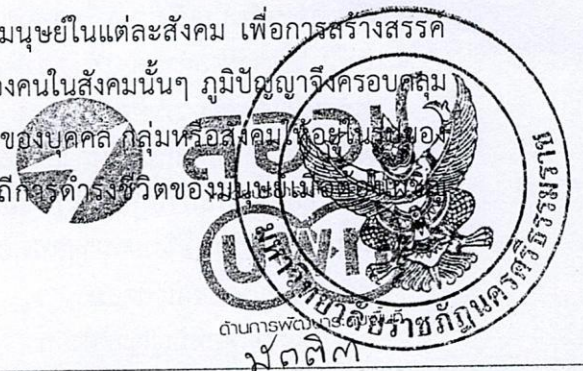

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่เป็นความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเห็น ความเชื่อ ความนิยม ความฉลาดรอบคอบในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน วิถีชีวิต การป้องกันรักษาโรคภัยไข้เจ็บและการใช้ภาษาที่เกิดขึ้น สังคม พัฒนาและใช้ประโยชน์สืบต่อจนเป็นมรดกตกทอดของพื้นบ้านมาแต่โบราณ เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและความดีงามที่จรโลงชีวิตและวิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ และสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล เป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานองค์ความรู้สากลบนฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย รวมทั้งมีคุณประโยชน์ในการทำให้ชาติและชุมชนผ่านพ้นวิกฤติและดำรงความเป็นชาติหรือชุมชนได้ จึงกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มีคุณค่าแต่เพียงท้องถิ่นเท่านั้นหากแต่ยังเอื้อประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการวางแผนพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ในฐานะของการเป็นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้น เทคนิคการยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การประยุกต์ และการสร้างใหม่ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554)

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2550: 6-9) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ได้หมายถึง สินค้าและบริการในท้องถิ่น แต่หมายถึง องค์ความรู้อันลุ่มลึกหรือการหยั่งรู้ที่เกิดจากสัมพันธภาพอันแนบแน่นระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ และมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลของกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสรรพสิ่งรอบๆ ตัว ภายในระบบนิเวศท้องถิ่น ทั้งระบบนิเวศธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรม เป็นการเรียนรู้ของมนุษย์ผ่านการคิดกระบวนการระบบ ก่อนที่จะพัฒนาขึ้นเป็นองค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านการปรับตัวและดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและด้านสังคมวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ระบบอุดมการณ์ คุณค่า และมาตรฐานทางศีลธรรมของสังคมนั้นๆ ภูมิปัญญาจึงเป็นวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ไม่คงที่ (dynamics) มีความหลากหลาย (differentiation) และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และภูมิปัญญาไทยเป็นสิ่งที่สังคมไทยเห็นว่าดีงาม มีการใช้ ปรับเปลี่ยน ประยุกต์ และสืบทอดต่อกันมา โดยคนไทยรุ่นแล้วรุ่นเล่า ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Process) การกระทำทางสังคม (Social Action) การคิดกระบวนการระบบ (System Thinking) และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) และภูมิปัญญาประกอบด้วยสาระที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ส่วนที่จับต้องได้หรือส่วนที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ผลผลิตทางภูมิปัญญาต่างๆ เช่น ผ้าทอ งานจักสาน และอาหารแปรรูป เป็นต้น ประการที่สอง คือ ส่วนที่จับต้องไม่ได้ เช่น ระบบคิด ความเชื่อ ทศนคติและค่านิยม เป็นต้น โดยภูมิปัญญาเป็นการผสมผสานอย่างมีบูรณาการระหว่างระบบคิดและศักยภาพของมนุษย์ในแต่ละสังคม เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมนั้นๆ ภูมิปัญญาจึงครอบคลุมถึงการเชื่อมโยง ติความและการแสดงพฤติกรรมเพื่อแปลงระบบคิดของบุคคล กลุ่มหรือสังคมให้อยู่ในรูปของผลผลิตที่มีความสอดคล้องกับวิถีคิด ค่านิยม บรรทัดฐาน และวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละสังคมกับเหตุการณ์และวิกฤติการณ์ต่างๆ

โกวิท พวงงาม (2553: 150) กล่าวว่า ภูมิปัญญา (Wisdom) หมายถึง ความรู้ความสามารถของคนทั้งมวลที่เกิดจากการเรียนรู้ ศึกษา สังเกต อบรม สั่งสอน ซึ่งคนได้สั่งสมถ่ายทอดและสืบเนื่องกันมาอย่างไม่ขาดสาย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลาที่ยาวนาน ซึ่งภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า ที่คนได้นำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีความผาสุก อุดมสมบูรณ์ เจริญก้าวหน้าและอยู่รอดปลอดภัยในสังคมโลกปัจจุบัน

ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

กฤษณภักดิ์ บุญยัษฐียร (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้ชุมชนและชาติผ่านพ้นวิกฤตและดำรงความเป็นชาติหรือชุมชนไว้ได้
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า และความดีงามที่ดำรงชีวิตและวิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ และสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นรากฐานการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่ผสมผสานองค์ความรู้สากลบนฐานภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาร่วมสมัยที่ใช้ประโยชน์ได้กว้างขึ้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและความดีงามที่จรจรลงชีวิตและวิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล เป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานองค์ความรู้สากลบนฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย รวมทั้งมีคุณประโยชน์ในการทำให้ชาติและชุมชนผ่านพ้นวิกฤตและดำรงความเป็นชาติหรือชุมชนได้ จึงกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มีคุณค่าแต่เพียงท้องถิ่นเท่านั้นหากแต่ยังเอื้อประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการวางแผนพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและสร้างสรรค์ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554: 40-41)

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เสรี พงศ์พิศ (2529: 145-146) กล่าวถึงลักษณะของภูมิปัญญาไทยมี 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

1. ลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นโลกทัศน์ชีวทัศน์ เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกิด แก่ เจ็บ ตาย คุณค่า และความหมายของทุกสิ่งในชีวิตประจำวัน
2. ลักษณะที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น การทำมาหากิน การเกษตร ทัศนกรรม ศิลปะดนตรี และอื่น ๆ

ภูมิปัญญาเหล่านี้สะท้อนออกมาใน 3 ลักษณะ ที่สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับโลก สิ่งแวดล้อม สัตว์ พืช ธรรมชาติ ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคมหรือชุมชน ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ สิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ทั้งหลายทั้ง 3 ลักษณะนี้ คือ สามมิติของเรื่องเดียวกัน คือ ชีวิตของชาวบ้าน สะท้อนออกมาถึงภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างเอกภาพ เหมือนมุมของสามเหลี่ยม ภูมิปัญญาจึงเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2550: 18-19) กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นมี 2 ประการ คือ ลักษณะของภูมิปัญญาที่เป็นนามธรรม ได้แก่ กระบวนการคิด โลกทัศน์ วัตรปฏิบัติ ค่านิยม ความเชื่อ ปรัชญา และความหมายที่คนให้แก่สรรพสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของบุคคล เช่น การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นต้น และลักษณะของภูมิปัญญาที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ผลผลิตขององค์ความรู้ของคนในสังคมนั้นๆ เช่น ศิลปะทัศนกรรม รูปแบบการทำเกษตรกรรม

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งถึงแม้ว่าภูมิปัญญาจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของคุณลักษณะ แต่พบว่าภูมิปัญญามีคุณสมบัติสำคัญที่มีความสอดคล้องต้องกัน ดังนี้

1. เป็นองค์รวม (holistic) คือ มีการบูรณาการกับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ บุคคล สังคม และธรรมชาติ
2. ให้ความสำคัญกับดุลยภาพ และเอกภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. มีความเชื่อมโยงกับระบบต่างๆ ของสังคมทั้งระบบ
4. มีความหลากหลาย (diversity)
5. มีพลวัต (dynamic) คือ มีการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นตามสภาพสังคมวัฒนธรรมที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา
6. ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยกระบวนการชดเชลาทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ลักษณะความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยิ่งยง เทาประเสริฐ (2542: 16) ได้กล่าวว่า ภูมิปัญญาไทยสามารถสะท้อนออกมาใน 3 ลักษณะที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน คือ

1. ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกันระหว่างคนกับโลก สิ่งแวดล้อม สัตว์ พืช และธรรมชาติ
  2. ความสัมพันธ์ของคนกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคม หรือในชุมชน
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ ตลอดทั้งสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ทั้งหลาย
- ทั้ง 3 ลักษณะนี้ คือ สามมิติของเรื่องเดียวกัน หมายถึง ชีวิตชุมชน สะท้อนออกมาถึงภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างมีเอกภาพเหมือนสามมุมของรูปสามเหลี่ยม ภูมิปัญญาจึงเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของคนไทย จะเห็นได้ว่าลักษณะภูมิปัญญาที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมจะแสดงออกมาในลักษณะภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานด้านปัจจัยสี่ การบริหารจัดการองค์กร ตลอดทั้งการประกอบอาชีพต่างๆ เป็นต้น

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2550: 19-24) ได้กล่าวถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่สามารถกระทำได้หลายวิธี โดยปราชญ์หรือผู้ถ่ายทอดจะคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้รับการถ่ายทอดและองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดเป็นหลัก

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่สำคัญมีอยู่ 2 วิธี คือ

1. การถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ การถ่ายทอดโดยการบอกเล่าจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งอาจทำได้ทั้งการบอกเล่าโดยใช้ภาษาพูดและการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การถ่ายทอดภูมิปัญญาให้เด็ก วิธีการที่เหมาะสมและใช้กันมากที่สุด ได้แก่ การเล่านิทานและการอบรมสั่งสอน ในขณะที่การถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่ผู้ใหญ่ มักอาศัยวิธีการที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เช่น สังคมไทยใช้พิธีแต่งงานเพื่อชดเชลาทางสังคมแก่คู่บ่าวสาวใหม่ เพื่อให้ทราบถึงการใช้ชีวิตคู่ โดยผ่านการถ่ายทอดโดยตรง คือ การบอกเล่าสั่งสอน โดยผู้อาวุโสที่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส ผนวกวิธีการให้ศีลให้พร และพิธีกรรมต่างๆ มากมาย เช่น การหลั่งน้ำพระพุทธรูป การแห่ขันหมาก และการบูชาผีบ้านผีเรือน
- ผู้อาวุโสหรือบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ เป็นผู้ปู้ที่นอน ซึ่งการกระทำเหล่านี้ เป็นวิธีการที่ผู้ถ่ายทอดให้กรยอมรับ ทำให้คู่บ่าวสาวมีความเข้าใจกฎ ระเบียบทางสังคม และเข้าใจวิถีปฏิบัติด้านการครองเรือน

กรณีของการจัดงานศพ เป็นการใช้พิธีกรรม เป็นช่องทางในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ทางศาสนา เกี่ยวกับหลักการกระทำ ความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติเพื่อถ่ายทอดระบบความเชื่อ ควบคุม พฤติกรรมของบุคคล โดยการใช้บทสวด หนังสืองานศพ คำกล่าวสวดศพต่อผู้ที่ล่วงลับ เพื่อกระตุ้นเตือนให้ญาติ/คน ที่มาร่วม ได้ตระหนักถึงความไม่แน่นอนของชีวิต

2. การถ่ายทอดโดยทางอ้อม ในการถ่ายทอดโดยทางอ้อมสามารถได้หลายวิธี เช่น การสอดแทรก ภูมิปัญญาไว้ในรูปของความเป็นเหตุ เช่น ภาพวาด สถาปัตยกรรม คำร้องลึเกหรือลำตัดในภาคกลาง หรือคำร้องสละซอซึงของภาคเหนือ โดยผู้ถ่ายทอดมักกล่าวอ้างถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี คติธรรมคำสอนทางศาสนา หรือจารีตประเพณีต่างๆ และยังมีถ่ายทอดในรูปของจิตรกรรม เช่น ภาพวาดตามผนังโบสถ์ที่มุ่งแสดงหลักธรรมความเชื่อทางศาสนาพร้อมกับการสะท้อนความจริง แห่งชีวิตในเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย โดยอาจใช้เครื่องมือในการถ่ายทอดทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรายาพื้นบ้าน การจารหรือเขียนใส่ใบลานหรือสมุดข่อย ศิลจารึก พงศาวดาร และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งการถ่ายทอดในรูปแบบงานวิจัยและตำราทางวิชาการ และการถ่ายทอดแบบไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร เช่น คติชาวบ้าน นิทาน ภาษิต เพลง คำกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ในฐานะของการเป็นแนวคิด ที่ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ที่มีคุณค่า มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม โดยจะต้องมีกระบวนการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น และมีการ พัฒนา การประยุกต์ และการต่อยอดให้มีความเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

3. แนวคิดนิเวศวิทยาวัฒนธรรม

สจ๊วต ให้ความหมายนิเวศน์วิทยาว่า “คือการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม นิเวศวิทยา ทางวัฒนธรรม จึงหมายถึงวิธีการศึกษาหาข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการ ปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อม (ของมนุษย์แต่ละสังคม) นิเวศน์วิทยาวัฒนธรรมจึงแตกต่างไปจากนิเวศน์วิทยา สังคม (Social Ecology) เพราะนิเวศวิทยาวัฒนธรรมมุ่งแสวงหากฎเกณฑ์เพื่ออธิบายที่มาของลักษณะ และแบบแผนวัฒนธรรมบางประการที่มีอยู่ในแต่ละสภาวะแวดล้อม มากกว่ามุ่งแสวงหาหลักการทั่วไปที่ใช้ได้กับ ทุกวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม” สิ่งที่สำคัญที่สุดในแนวคิดนี้คือ “แก่นวัฒนธรรม” (Cultural Core) ซึ่งหมายถึง “กลุ่มของลักษณะหรือแบบแผนวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากที่สุดกับกิจกรรมเพื่อการดำรงชีพและการจัดการทางเศรษฐกิจ” ทั้งนี้จะมุ่งสนใจการนำวัฒนธรรมทางวัตถุ (ระบบเทคนิควิทยาที่ใช้ หรือเครื่องมือเทคโนโลยี) มาใช้แตกต่างกันอย่างไรและก่อให้เกิดการจัดการทางด้านสังคมที่แตกต่างกันอย่างไร ในสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกัน เพราะสภาวะแวดล้อมแต่ละแห่งอาจเป็นตัวช่วยหรือข้อจำกัดใช้เทคนิควิทยา เหล่านี้ได้

ทฤษฎีนิเวศน์วิทยาทางวัฒนธรรมเน้นว่า “ความเชื่อและการปฏิบัติต่างๆตามระบบวัฒนธรรมที่ดูเหมือน ไร้สาระ ไม่มีเหตุผล แต่อาจมีผลในด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีเหตุมีผลก็ได้ โดยคำนึงถึงระดับของเทคโนโลยี ที่ใช้เฉพาะสถานที่ด้วย” เช่น การกินเนื้อวัวเป็นของต้องห้ามของชาวฮินดูทั้งที่ความอดอยากยากจนมีเป็ตัว อินเดีย นั้น แฮร์ริสอธิบายสิ่งเหล่านี้ว่า “การห้ามกินเนื้อวัวมีความหมายว่าสอดคล้องกับหลักการที่มองว่าวัวเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์” อาจทำการเกษตรได้ ดังนั้นข้อห้ามทางศาสนาจึงเป็นการเพิ่มความสามัคคีของสังคมและการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรมนี้ จะช่วยให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเพณี วัฒนธรรม สังคม ทางสังคมและลักษณะทางกายภาพในสังคมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4.แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) Throsby (2001) ได้นิยาม ทุนวัฒนธรรม ว่าหมายถึง สินทรัพย์ที่มีการฝังตัว สะสม และให้คุณค่าทางวัฒนธรรมนอกเหนือจากมูลค่า ทางเศรษฐกิจ ของสิ่งของหรือทรัพย์สิน และสามารถแบ่งทุนวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย 1.ทุนวัฒนธรรมที่สัมผัสได้ (Tangible Culture) เช่น อาคาร สิ่งประดิษฐ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ผลงาน ทางศิลปะ ภาพเขียน รูปปั้น 2. ทุนวัฒนธรรมที่สัมผัสไม่ได้ (Intangible Culture) เป็นทุนที่อยู่ในรูปของ ทรัพย์สินทางปัญญา เช่น ความคิด การปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยมที่ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม ศิลปะ การแสดง เพลง งาน วรรณกรรม นิทาน ตำนานพื้นบ้าน และดนตรี เป็นต้น โดยทุนวัฒนธรรมทั้งสองประเภทย่อมมีความสัมพันธ์กัน และมีคุณค่า ความหมายซ้อนอยู่ ซึ่งความหมายดังกล่าว สอดคล้องกับที่ Bourdieu (1986) อธิบายว่า ทุนวัฒนธรรมอาจจะปรากฏได้ในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งใน 3 รูปแบบ คือ 1) สิ่งฝังในตัวคน หรือจิตใจ (Embodied as state of mind/body) เช่น ความ คิด ความเชื่อ 2) สิ่งจับต้องได้ (Objectified) อาจจะอยู่ในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์ สถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง ภาพวาด และ 3) ความเป็นสถาบัน (Institutionalised) หมายถึง กติกา ความเชื่อ หรือการยอมรับร่วมกันของคนในสังคม ซึ่ง Griswold (2004, pp. 93 – 95) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า ทุนวัฒนธรรมเป็นทุนประเภทหนึ่งที่สามารถสะสมและนำไปลงทุน นำไป แปรรูปได้เช่นเดียวกับทุนทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นการปักผ้า เป็นทุนทางวัฒนธรรม ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ แสดงถึงคุณค่า ความหมาย และสามารถนำมาพัฒนาให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังเช่นที่เรณู เหมือนจันทร์เชย (2558) พบว่า ทุนวัฒนธรรมในกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ยังพร้อมเป็นพลังเพื่อพัฒนา ชุมชน หากได้อนุรักษ์และพัฒนาอย่างเหมาะสม ในลักษณะการใช้วัฒนธรรมเพื่อเข้าถึงคุณค่าและมูลค่า อย่างสมดุล

5.บริบทชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

6. วิธีการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1.กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนแม่บ้านเกษตร บ้านศรีสมบุรณ์ (หอยราก) ตำบลหูล่อง อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. ชนม ลาป่าปรีดา ชุมชนตำบลบ้านเพิง อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3. กลุ่มสตรีชนมแปรรูป ตำบลปาก พูน อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 4. กลุ่มผู้จำหน่ายขนมลาวัดพระมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนมลา ตำบลท่าซอม อำเภอกำแพง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 6. กลุ่มชนมลาป่าเทศ ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนตัวแทน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน และหน่วยงาน ด้านการท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยใช้เครื่องมือแบบ สัมภาษณ์และแนวคำถามสนทนากลุ่ม ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การประชุมชี้แจงโครงการวิจัย การวางแผนการดำเนินการวิจัย การศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน บริบทชนมลา การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยา ของชนมลา การออกแบบและการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาจังหวัดนครศรีธรรมราช และการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ พรรณนา และเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะและผู้ที่เกี่ยวข้อง

7. แผนการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรม-การดำเนินงาน/กรอบเวลา (เดือนที่)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิชาการ และงานวิจัย 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึกและการ สนทนากลุ่มจากแกนนำชุมชน/ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ตัวแทน สถาบันการศึกษาในชุมชน/ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ตัวแทนหน่วยงานด้านวัฒนธรรม		→										
2.ศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิชาการ และงานวิจัย 2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึกและการ สนทนากลุ่มจากแกนนำชุมชน/ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ตัวแทน สถาบันการศึกษาในชุมชน/ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ตัวแทนหน่วยงานด้านวัฒนธรรม			→									
3.การวิเคราะห์ข้อมูล						→						
4. การจัดทำศูนย์การเรียนรู้ชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการ สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์สถานการณ์ โดย ใช้เทคนิค SWOT Analysis ร่วมกับ แกนนำชุมชน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ ชาวบ้านตัวแทนสถาบันการศึกษาในชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ตัวแทนหน่วยงานด้านวัฒนธรรม ตัวแทนหน่วยงาน ด้านการท่องเที่ยว								→				
5.การจัดทำและเผยแพร่รายงานการวิจัย											→	

8. สถานที่ทำวิจัย : ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

- 1.กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตร บ้านศรีสมบุญ (หอยราก) ตำบลหูล่อง อำเภอบางแพ จ.นครศรีธรรมราช
2. ชนมลาป่าปรีดา ชุมชนตำบลบ้านเพ็ง อำเภอบางแพ จ.นครศรีธรรมราช
3. กลุ่มสตรีชนมแปรรูป ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
4. กลุ่มผู้จำหน่ายขนมลาวัดพระมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนมลา ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
6. กลุ่มชนมลาป่าเตศ ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการวิจัย

สรุปงบประมาณชุดโครงการย่อย

รายการ	งวดที่ 1 50%	งวดที่ 2 40%	ค่าตอบแทนงวดสุดท้าย 10%	รวม	สัดส่วนร้อยละ ในแต่ละหมวด
งบบุคลากร					
ค่าจ้างนักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย	10,740	10,740		21,480	5
งบดำเนินการ					
- ค่าตอบแทน	33,000	16,500	16,500	66,000	20
- ค่าใช้สอย	70,500	172,500		243,000	70
- ค่าวัสดุ	12,020	7,500	-	19,520	5
รวม	126,260	207,240	16,500	350,000	100

รายละเอียดงบประมาณ

รายการ	งวดที่ 1 (1-6 ด.)	งวดที่ 2 (7-12 ด.)	ค่าตอบแทนงวด สุดท้าย	รวม
งบบุคลากร				
ค่าจ้างนักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย (1,790 บาท x 12 เดือน)	10,740	10,740		21,480
รวมหมวดงบบุคลากร	10,740	10,740		21,480
งบดำเนินการ				
1. ค่าตอบแทน				
1.อ.เมธิรา ไกรนที (3,500 บาท x 12 เดือน) (สัดส่วนงาน 80%)	21,000	10,500	10,500	42,000
2.อ.ทัศนีย์ หมอสอน (1,000 บาท x 12 เดือน) (สัดส่วนงาน 5%)	6,000	3,000	3,000	12,000
3.อ.ภาณุวัฒน์ เพชรโชติ (1,000 บาท x 12 เดือน) (สัดส่วนงาน 5%)	6,000	3,000	3,000	12,000
รวมหมวดค่าตอบแทน	33,000	16,500	16,500	66,000
2. ค่าใช้สอย				
1. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (50 กม. x 4 บาท x 30 ครั้ง x 2)	6,000	6,000	-	12,000
2. ค่าเช่าเหมารถ (1,800 บาท x 10 ครั้ง)	9,000	9,000	-	18,000
3. ค่าเบี้ยเลี้ยง	5,000	5,000	-	10,000
4. ค่าใช้จ่ายในการจัดสนทนากลุ่ม (ประมาณ 20 คนๆ ละ 150 บาท x 10 ครั้ง)	15,000	15,000	-	30,000
5. ค่าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (6 คน x 3 ครั้ง x 200)	1,800	1,800	-	3,600
6. ค่าถอดข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (6 คน x 3 ครั้ง x 300)	2,700	2,700	-	5,400

รายการ	งวดที่ 1 (1-6 ค.)	งวดที่ 2 (7-12 ค.)	ค่าตอบแทนงวด สุดท้าย	รวม
7.ค่าถอดข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนา กลุ่ม (10 ครั้ง x 3,000)	15,000	15,000	-	30,000
8.ค่าออกแบบและจัดทำศูนย์การเรียนรู้ (จำนวน 2 ศูนย์การเรียนรู้)	-	97,000	-	97,000
9.ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานการวิจัยฉบับ สมบูรณ์	-	5,000	-	5,000
10.ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมตลอดโครงการ/ ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมในการถ่ายทอด เทคโนโลยี	10,000	10,000	-	20,000
11.ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อ ค้นคว้าข้อมูล ศึกษาดูงาน แผลแพร่ผลงานวิจัย	5,000	5,000	-	10,000
12. ค่าถ่ายเอกสาร	1,000	1,000	-	2,000
รวมหมวดค่าใช้จ่าย	70,500	172,500		243,000
3. ค่าวัสดุ				
1.วัสดุสำนักงาน	2,020	2,500	-	4,520
2.วัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	10,000	5,000	-	15,000
รวมหมวดค่าวัสดุ	12,020	7,500	-	19,520
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	126,260	207,240	16,500	350,000

หมายเหตุ: ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

10. มาตรฐานการวิจัย (โปรตรระบุ หากงานวิจัยที่มีการใช้สัตว์ทดลอง/มีการวิจัยในมนุษย์/มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับความปลอดภัยทางชีวภาพ/มีการใช้ห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี)

11. หน่วยงานร่วมดำเนินการ/ภาคเอกชนหรือชุมชนที่ร่วมลงทุนหรือดำเนินการ

ลำดับที่	ปีงบประมาณ	ชื่อหน่วยงาน/ บริษัท	แนวทางร่วม ดำเนินการ	การร่วมลงทุนใน รูปแบบตัวเงิน (in-cash) (บาท)	การร่วมลงทุน ในรูปแบบอื่น (in-kind)	รวม
1.	2563	1.กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนแม่บ้าน เกษตร บ้านศรี สมบูรณ์ (หอยรอก) ตำบลหุ ถ่อง อำเภอปาก พ่อง 2. ชนมลา ป่าปรีดา ชุมชน ตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพ่อง 3. กลุ่มสตรีชนม	-ให้ข้อมูล -ร่วมศึกษา ข้อมูล -ร่วมออกแบบ ศูนย์การเรียนรู้	-	การสนับสนุน ด้านข้อมูล บุคคลและ ทรัพยากร	

ลำดับที่	ปีงบประมาณ	ชื่อหน่วยงาน/ บริษัท	แนวทางร่วม ดำเนินการ	การร่วมลงทุนใน รูปแบบตัวเงิน (in-cash) (บาท)	การร่วมลงทุน ในรูปแบบอื่น (in-kind)	รวม
		แปรรูป ตำบลปาก พูน อำเภอเมือง 4. กลุ่มผู้จำหน่าย ขนมลาวัดพระ มหาธาตุ ตำบลใน เมือง อำเภอเมือง 5. กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนขนมลา ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร 6. กลุ่มขนมลา ป่าเตศ ตำบลแม่ เจ้าอยู่หัว อำเภอ เชียรใหญ่				
2.	2563	1.สถาบัน การศึกษา ในชุมชน 2.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 3.สำนักงานพัฒนา ชุมชน 4.สำนักงาน วัฒนธรรม 5.หน่วยงาน ด้านการท่องเที่ยว	-ให้ข้อมูล -ร่วมศึกษา ข้อมูล -ร่วมออกแบบ ศูนย์การเรียนรู้	-	การสนับสนุน ด้าน -ข้อมูล -บุคลากร -ทรัพยากร -การส่งเสริม และผลักดัน นโยบาย	

12. ระดับความพร้อมที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ถ้ามี)

12.1 ระดับความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technology Readiness Level: TRL)

1) TRL ณ ปัจจุบัน ระดับ .....

รายละเอียด .....

2) TRL เมื่องานวิจัยเสร็จสิ้นระดับ .....

รายละเอียด .....

12.2 ระดับความพร้อมทางสังคม (Societal Readiness Level: SRL)

1) SRL ณ ปัจจุบัน ระดับ .....2.....

รายละเอียด มีการวิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการของชุมชน ในการรวบรวม
ข้อมูลองค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการทำขนมลา เนื่องจาก มีความเสี่ยงต่อการสูญหาย
ด้วยสาเหตุการให้ความสำคัญกับการพัฒนามากกว่าการอนุรักษ์และการเผยแพร่องค์ความรู้ ดังนั้นจึงต้อง
มีการศึกษารวบรวมข้อมูลอันเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่มีความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลด้านคติชนวิทยาที่มีอยู่
ทั้งต่อการอนุรักษ์และการนำมาต่อยอดการพัฒนาได้อย่างควบคู่กัน และจะเกิดประโยชน์ต่อชุมชนในแง่
ที่มีฐานข้อมูลที่มีคุณค่าและสามารถนำมาต่อยอดให้เกิดมูลค่า และเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาและออกแบบศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งการผลักดันนโยบายและการส่งเสริมการพัฒนาจากรากฐานของชุมชน

2) SRL เมืองงานวิจัยเสรีจลินระดับ .....9.....

รายละเอียด ความสำเร็จจากกระบวนการวิจัย ทำให้ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของชนมลาผู้นำที่มีการรวบรวมอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานตามหลักวิชาการ และมีศูนย์การเรียนรู้ที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อการอนุรักษ์และการนำมาต่อยอดการพัฒนา และสามารถเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

13. ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับ OKR (Output/Outcome/Impact)

13.1 Key Result – 1 (ตัวชี้วัดหลัก) จำแนกตามปีงบประมาณ

ระยะเวลา	กิจกรรม	Output	Outcome	Impact
เดือนที่ 1-3 (3 เดือน) inception report	การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบทชนมลา จ.นครศรีธรรมราช -ข้อมูลทุติยภูมิ -ข้อมูลปฐมภูมิ	ข้อมูลองค์ความรู้ด้าน ข้อมูลพื้นฐาน บริบท ชุมชน บริบท ชนมลา จ. นครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ชุด ข้อมูล	ชุดข้อมูลองค์ความรู้ ด้านข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน บริบท ชนมลา จ.นครศรีธรรมราช	1.ชุมชนและประชาชนทั่วไปนำ องค์ความรู้ เกี่ยวกับชนมลาเพื่อการต่อยอด การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสืบทอด ไปยังรุ่นต่อรุ่น 2.นักศึกษาได้รับการพัฒนา ทักษะการศึกษาชุมชน การวิจัย ชุมชนให้กับนักศึกษา เป็น การบูรณาการจัดการเรียน การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม
เดือนที่ 4-6 (3เดือน)	การศึกษาข้อมูลด้านคติ ชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช -ข้อมูลทุติยภูมิ -ข้อมูลปฐมภูมิ	1.ชุดข้อมูล องค์ความรู้ ด้านคติชนวิทยาของ ชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน ไม่น้อยกว่า 1 ชุดข้อมูล 9.2 จำนวนนักวิจัย ชุมชนที่มีทักษะ ความสามารถในการ วิจัยชุมชน จำนวนไม่ น้อยกว่า 10 คน	ชุดข้อมูลองค์ความรู้ ด้านคติชนวิทยา และข้อมูลที่สามารถ นำไปจัดตั้งศูนย์ การเรียนรู้เรื่องคติชน วิทยาของชนมลา จังหวัด	1.ชุมชนและประชาชนทั่วไปนำ องค์ความรู้ ด้านคติชนวิทยาของชนมลา เพื่อการต่อยอด การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
			นครศรีธรรมราช ที่ผ่านกระบวนการ ศึกษาและรวบรวม โดยนักวิจัยและ นักวิจัยชุมชน มีประโยชน์ต่อการ ต่อยอด การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสืบทอด	และสืบทอดไปยังรุ่นต่อรุ่น 2.นักศึกษาได้รับการพัฒนา ทักษะการศึกษาชุมชน การ วิจัยชุมชนให้กับนักศึกษา เป็น การบูรณาการจัดการเรียน การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

ระยะเวลา	กิจกรรม	Output	Outcome	Impact
เดือนที่ 7-12 (6เดือน)	-การศึกษาข้อมูลด้านคติ ชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลปฐมภูมิ) -การจัดทำศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช -การจัดทำและเผยแพร่ รายงานการวิจัย	1. ชุดข้อมูล องค์ความรู้ ด้านคติชนวิทยาของ ชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน ไม่น้อยกว่า 1 ชุดข้อมูล 2. นักวิจัยชุมชนที่มี ทักษะความสามารถใน การวิจัยชุมชน จำนวน ไม่น้อยกว่า 10 คน 3. นักนวัตกรชุมชน ที่มี ส่วนร่วมในการออกแบบ ศูนย์การเรียนรู้ จำนวน ไม่น้อยกว่า 10 คน 4. ศูนย์การเรียนรู้ด้าน คติชนวิทยาของชนมลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ศูนย์การเรียนรู้ 5. ผลงานการตีพิมพ์ ระดับชาติหรือนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 1 บทความ	1. มีชุดข้อมูล องค์ ความรู้ด้านคติชน วิทยาของชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราชที่ ผ่านกระบวนการ ศึกษาและรวบรวม โดยนักวิจัย และนักวิจัยชุมชน 2. มีนักวิจัยชุมชนที่ เข้าร่วมและมีบทบาท ในการศึกษาข้อมูล ด้านคติชนวิทยาของ ชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช 3. มีนักนวัตกรชุมชน ที่มีส่วนร่วม ในการออกแบบศูนย์ การเรียนรู้ 4. มีศูนย์การเรียนรู้ ด้านคติชนวิทยาของ ชนมลา จังหวัด	1. ชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง มีศูนย์การเรียนรู้ด้านคติชน วิทยาของชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช ในฐานะของ นวัตกรรมชุมชน ที่สามารถใช้ ประโยชน์ได้ทั้งด้านการศึกษา การพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ 2. มีนักวิจัยชุมชนที่เข้าร่วมและมี บทบาทในการศึกษาข้อมูล ด้านคติชนวิทยาของชนมลา
			นครศรีธรรมราช 5. ผลงานการตีพิมพ์/ การเผยแพร่ ระดับชาติ หรือนานาชาติ ที่เผยแพร่ข้อมูล องค์ ความรู้ด้านคติชน วิทยาของชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช 6. การพัฒนาทักษะ การศึกษาชุมชน การวิจัยชุมชนให้กับ นักศึกษา เป็นการ บูรณาการ การจัดการเรียน การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	จังหวัดนครศรีธรรมราช 3. มีนักนวัตกรชุมชนที่มีส่วน ร่วมในการออกแบบศูนย์การ เรียนรู้ด้านคติชนวิทยาของชนม ลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 4. มีผลงานการตีพิมพ์ระดับชาติ หรือนานาชาติที่ เผยแพร่ข้อมูล องค์ความรู้ ด้านคติชนวิทยา ของชนมลา จังหวัด นครศรีธรรมราช 5. นักศึกษาได้รับการพัฒนา ทักษะการศึกษาชุมชน การ วิจัยชุมชนให้กับนักศึกษา เป็น

14. แนวทางการขับเคลื่อนผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ

-การเชื่อมโยงกับนักวิจัยที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ทำการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยา ที่นำมาจัดเก็บ รวบรวมอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน และนำไปสู่การจัดทำศูนย์การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้และมีผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ที่มีมาตรฐานมาร่วมติดตามและให้คำปรึกษา รวมทั้งการศึกษาข้อมูลความเหมาะสมและโอกาสในการเชื่อมโยงกับการเป็นพื้นที่ศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของชุมชน การอนุรักษ์วัฒนธรรม การพัฒนาชุมชนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในอนาคต มีการวางแผนในการติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล และการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

-การเชื่อมโยงหรือความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การเชื่อมโยงความร่วมมือกับชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย ทั้ง 6 พื้นที่ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตร บ้านศรีสมบุรณ์ (หอยรอก) ตำบลหูล่อง อำเภอปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช
- 2) ชนมลาป่าปรีดา ชุมชนตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช
- 3) กลุ่มสตรีชนมแปรรูป ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
- 4) กลุ่มผู้จำหน่ายขนมลาวัดพระมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช
- 5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนมลา ตำบลท่าช่อม อำเภอหัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
- 6) กลุ่มขนมลาป่าเตศ ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การอธิบายรายละเอียดของการดำเนินงานวิจัย การศึกษาข้อมูลร่วมกัน การร่วมกันวิเคราะห์และตรวจสอบผลการวิจัย การร่วมกันออกแบบศูนย์การเรียนรู้ และการมอบให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้ภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

-การเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานวัฒนธรรม หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่การติดต่อประสานงาน การอธิบายรายละเอียดของการดำเนินงานวิจัย การขอความอนุเคราะห์ข้อมูล การร่วมออกแบบศูนย์การเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้ และการผลักดันให้เกิดนโยบายการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมในระยะต่อไป ภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

ลงนาม.....

(นางสาวเมธิรา ไกรนที)

หัวหน้าโครงการ

